HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

22 februarie 2022 *

„Trimitere preliminară – Mediu – Directiva 2001/42/CE – Evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului – Articolul 2 litera (a) – Noțiunea de «planuri și programe» – Articolul 3 alineatul (2) litera (a) – Acte elaborate pentru anumite sectoare și care definesc un cadru în care punerea în aplicare a proiectelor enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92/UE va putea fi autorizată în viitor – Articolul 3 alineatul (4) – Acte care definesc un cadru în care punerea în aplicare a proiectelor va putea fi autorizată în viitor – Regulament de protecție a peisajului adoptat de o autoritate locală”

În cauza C-300/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania), prin decizia din 4 mai 2020, primită de Curte la 7 iulie 2020, în procedura

Bund Naturschutz in Bayern eV

împotriva

Landkreis Rosenheim,

cu participarea:

Landesanwaltschaft Bayern,

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul L. Bay Larsen, vicepreședinte, domnul A. Arabadjiev, doamnele A. Prechal și K. Jürimäe, domnii C. Lycourgos, E. Regan, S. Rodin, I. Jarukaitis și J. Passer (raportor), președinți de cameră, domnii M. Ilešič, F. Biltgen, P. G. Xuereb și N. Piçarra și doamna L. S. Rossi, judecători,

avocat general: domnul M. Campos Sánchez-Bordona,

grefier: domnul D. Dittert, șef de unitate,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 7 iunie 2021,

* Limba de procedură: germana.

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Bund Naturschutz in Bayern eV, de F. Heß, Rechtsanwältin;

– pentru Landkreis Rosenheim, de Q. Zallinger, în calitate de agent;

– pentru Landesanwaltschaft Bayern, de M. Egner, J. Vogel și M. Höfler, în calitate de agenți;

– pentru guvernul german, inițial de J. Möller, D. Klebs și S. Heimerl și ulterior de J. Möller și D. Klebs, în calitate de agenți;

– pentru guvernul ceh, de M. Smolek, J. Vláčil și L. Dvořáková, în calitate de agenți;

– pentru Irlanda, de M. Browne, J. Quaney, M. Lane și A. Joyce, în calitate de agenți, asistați de S. Kingston, SC, și A. Carroll, BL;

– pentru Comisia Europeană, de C. Hermes și M. Noll-Ehlers, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 16 septembrie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (2) litera (a) și alineatul (4) din Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (JO 2001, L 197, p. 30, Ediție specială, 15/vol. 7, p. 135).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Bund Naturschutz in Bayern eV (denumită în continuare „Bund Naturschutz”), pe de o parte, și Landkreis Rosenheim (districtul Rosenheim, Germania), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea unui regulament referitor la o arie de protecție a peisajului.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 1 din Directiva 2001/42, intitulat „Obiective”, prevede:

„Obiectivul prezentei directive este să asigure un înalt nivel de protecție a mediului și să contribuie la integrarea considerațiilor privind mediul în elaborarea și adoptarea planurilor și programelor în vederea promovării dezvoltării durabile, asigurând că, în conformitate cu prezenta directivă, anumite planuri și programe care pot avea efecte semnificative asupra mediului fac obiectul unei evaluări ecologice.”

4 Articolul 2 din această directivă este redactat după cum urmează:

„În sensul prezentei directive:

(a) «planuri și programe» înseamnă planuri și programe, inclusiv cele co-finanțate de [Uniunea Europeană], precum și modificările lor:

– elaborate și/sau adoptate de o autoritate la nivel național, regional sau local sau elaborate de o autoritate în vederea adoptării, printr-o procedură legislativă, de către parlament sau guvern și

– impuse prin acte cu putere de lege sau acte administrative;

[…]”

5 Potrivit articolului 3 alineatele (1)-(4) din directiva menționată, intitulat „Domeniul de aplicare”:

„(1) O evaluare ecologică, în conformitate cu articolele 4-9, se realizează pentru planurile și programele prevăzute la alineatele (2)-(4) care pot avea efecte semnificative asupra mediului.

(2) Sub rezerva alineatului (3), o evaluare ecologică se realizează pentru toate planurile și programele:

(a) care sunt elaborate pentru agricultură, silvicultură, pescuit, energie, industrie, transport, gestionarea deșeurilor, gestionarea apei, telecomunicații, turism, planificare urbană și rurală sau utilizarea terenului și care definesc cadrul în care punerea în aplicare a proiectelor enumerate în anexele I și II din Directiva 85/337/CEE [a Consiliului din 27 iunie 1985 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO 1985, L 175, p. 40, Ediție specială, 15/vol. 1, p. 174)] va putea fi autorizată în viitor;

(b) pentru care, având în vedere efectele probabile asupra împrejurimilor, este necesară o evaluare ecologică în temeiul articolelor 6 și 7 din Directiva 92/43/CEE [a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO 1992, L 206, p. 7, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 109)].

(3) Planurile și programele prevăzute la alineatul (2) care stabilesc utilizarea unor zone mici la nivel local și modificări minore ale planurilor și programelor menționate la alineatul (2) necesită o evaluare ecologică numai în cazul în care statele membre stabilesc că pot avea efecte semnificative asupra mediului.

(4) Statele membre determină dacă planurile și programele, altele decât cele prevăzute la alineatul (2), care definesc cadrul în care punerea în aplicare a proiectelor poate fi autorizată în viitor, […] pot avea efecte semnificative asupra mediului.”

6 Anexa II la Directiva 2001/42, care stabilește „[c]riterii de determinare a amplorii efectelor menționate la articolul 3 alineatul (5)”, desemnează, printre aceste criterii, la punctul 1, „[c]aracteristicile planurilor și programelor”, și în special la prima liniuță a acestui punct, „măsura în care planul sau programul stabilește un cadru pentru proiecte și alte activități, fie cu privire la localizarea, natura, mărimea și condițiile de funcționare, fie prin alocarea resurselor”.

7 Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO 2012, L 26, p. 1), intrată în vigoare la 17 februarie 2012, a abrogat și a înlocuit Directiva 85/337.

8 Potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2011/92, în sensul acesteia, „proiect" înseamnă „executarea lucrărilor de construcții sau a altor instalații sau lucrări", precum și „alte intervenții în mediul natural și asupra peisajului, inclusiv cele care implică exploatarea resurselor minerale".

9 Conform articolului 14 al doilea paragraf din Directiva 2011/92, „trimiterile la [Directiva 85/337] se înțeleg ca trimiteri la [Directiva 2011/92]".

Dreptul german

BNatSchG

10 Articolul 20 alineatul (2) din Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege (Bundesnaturschutzgesetz) (Legea privind protecția naturii și conservarea peisajelor) din 29 iulie 2009 (BGBl. 2009 I, p. 2542), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „BNatSchG"), prevede:

„Pot beneficia de protecție părți ale naturii și ale peisajului

[…]

4. în conformitate cu articolul 26, în calitate de arii de protecție a peisajului,

[…]"

11 Articolul 26 din BNatSchG, intitulat „Arii de protecție a peisajului", prevede:

„(1) Ariile de protecție a peisajului sunt arii stabilite prin norme cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic, în care este necesară o protecție specifică a naturii și a peisajului

1. pentru conservarea, dezvoltarea sau restabilirea capacității de funcționare și a viabilității echilibrului natural sau a aptitudinii de regenerare și a posibilității de utilizare durabilă a bunurilor naturale, inclusiv pentru protecția habitatelor și a biotopurilor anumitor specii de animale și de plante sălbatice,

2. datorită diversității, a specificității și a frumuseții sau a deosebitei importanțe culturale sau istorice a peisajului sau

3. datorită importanței lor deosebite în ceea ce privește activitățile de agrement.

(2) Într-o arie de protecție a peisajului sunt interzise, cu respectarea în special a articolului 5 alineatul (1) și în conformitate cu criteriile prevăzute de dispoziții mai detaliate, toate actele prin care este modificat caracterul ariei sau care sunt contrare obiectivului specific de protecție."

BayNatSchG

12 Articolul 12 alineatul (1) din Bayerisches Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur (Bayerisches Naturschutzgesetz) (Legea bavareză privind protecția naturii, conservarea peisajelor și agrementul în aer liber) din 23 februarie 2011 (GVBl., p. 82), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „BayNatSchG”), prevede:

„Punerea sub protecția părților a naturii și a peisajului în temeiul articolului 20 alineatul (2) punctele 1, 2, 4, 6 și 7 din BNatSchG se efectuează prin regulament, cu excepția cazului în care prezenta lege prevede altfel. […]”

13 Potrivit articolului 51 alineatul (1) din BayNatSchG:

„Sunt competente

[…]

3. Landkreise [districtele] și comunele autonome ale unui Landkreis pentru adoptarea regulamentelor privind ariile de protecție a peisajului prevăzute la articolul 26 din BNatSchG,

[…]”

Regulamentul Inntal Süd

14 Articolul 1 din Verordnung des Landkreises Rosenheim über das Landschaftsschutzgebiet „Inntal Süd” (Regulamentul Landkreis Rosenheim privind protecția peisajului „Inntal Süd”) din 10 aprilie 2013 (denumit în continuare „Regulamentul Inntal Süd”), intitulat „Obiectul protecției”, prevede:

„Peisajul de la estul și de la vestul râului Inn între frontiera de stat cu Austria în comuna Kiefersfelden și frontiera orașului Rosenheim este protejat ca arie de protecție a peisajului sub numele «Inntal Süd».

Protecția acoperă cursul râului Inn, inclusiv valea și zonele inundabile ale acestuia.”

15 Articolul 3 din Regulamentul Inntal Süd, intitulat „Obiectivul protecției”, prevede:

„Obiectivul urmărit de aria de protecție a peisajului «Inntal Süd» este

1. să garanteze capacitatea de funcționare a echilibrului natural, în special să conserve, să promoveze și să refacă pădurile aluviale și brațele moarte, precum și condițiile de viață ale speciilor tipice de faună și floră adaptate la acestea, inclusiv biocenozele lor,

2. să mențină diversitatea, specificitatea și frumusețea peisajului, în special să consolideze caracterul de peisaj fluvial și să conserve peisajul cultural rural,

3. să mențină și să optimizeze capacitatea de funcționare a regimului hidrologic pentru a facilita de asemenea continuitatea cursului râului Inn și a afluenților săi, precum și retenția apelor la suprafață și

4. să garanteze și să conserve pentru public părțile din peisaj importante pentru activitățile de agrement, respectând în același timp, în cea mai mare măsură posibilă, natura și peisajul, și să direcționeze deplasările în cadrul activităților de agrement.”

16 Potrivit articolului 4 din acest regulament, intitulat „Interdicții”:

„În aria de protecție a peisajului sunt interzise toate acțiunile care modifică natura sa sau care sunt contrare obiectivului de protecție urmărit (articolul 3).”

17 Articolul 5 din regulamentul menționat, intitulat „Obligația de autorizare”, prevede:

„(1) Este necesară obținerea unei autorizații emise de Landratsamt Rosenheim [Administrația Landkreis Rosenheim], în calitate de autoritate de grad inferior responsabilă pentru protecția naturii [articolul 43 alineatul (2) punctul 3 din BayNatSchG], de către persoanele care, în cadrul ariei de protecție a peisajului, intenționează:

1. construirea, modificarea sau schimbarea utilizării oricărui tip de construcție [articolul 2 alineatul (1) din Bayerische Bauordnung (Codul bavarez privind construcțiile)], inclusiv atunci când nu este necesară o autorizație de construire; această categorie include, printre altele, următoarele:

a) construcții, de exemplu locuințe, clădiri agricole sau forestiere, case de vacanță, hangare pentru nave, cabine de duș sau magazii pentru unelte, standuri de vânzare […];

b) garduri și alte bariere;

c) debarcadere și construcții pe maluri;

d) modificări ale suprafeței terenului ca urmare a lucrărilor de excavare sau a rambleurilor, în special amenajarea și exploatarea de noi cariere de piatră, balastiere, cariere de nisip, gropi de nămol sau cariere de argilă și alte foraje, precum și de halde de deșeuri. Aceste prevederi nu se aplică rambleurilor sau lucrărilor de excavare efectuate pe o suprafață de până la 500 m^2 și cu o înălțime sau o adâncime de până la 0,3 m în vederea îmbunătățirii solului pe terenuri utilizate deja în scopuri agricole;

2. în cazul în care nu se referă la construcții care sunt incluse deja la punctul 1,

a) montarea de panouri cu imagini și text, inclusiv dispozitive publicitare, cu o suprafață mai mare de 0,5 m^2, cu condiția ca acestea să nu indice, în clădirile rezidențiale și în spațiile comerciale, denumirea locuințelor și a magazinelor;

b) instalarea de fire, cabluri sau conducte deasupra solului sau în subteran și montarea de stâlpi;

c) construirea sau modificarea substanțială a drumurilor, a suprafețelor carosabile sau a spațiilor, în special a terenurilor de camping, a terenurilor de sport, a locurilor de joacă și a zonelor pentru scăldat sau a altor facilități similare;

d) parcarea de vehicule utilizate pentru vânzare sau montarea, amplasarea și exploatarea de puncte de vânzare și distribuitoare automate;

3. conducerea oricărui tip de autovehicul în afara drumurilor, a suprafețelor carosabile și a spațiilor deschise circulației publice sau parcarea lor în astfel de zone; […]

4. extragerea apei de la suprafață dincolo de utilizarea obișnuită permisă sau din subsol, modificarea corpurilor de apă, a malurilor sau a albiei acestora, a debitului de intrare sau de ieșire a apelor sau a nivelului piezometric, crearea de noi corpuri de apă sau construirea de sisteme de drenaj;

5. drenarea, asanarea sau distrugerea în orice fel ori deteriorarea semnificativă a biotopurilor cu o valoare ecologică deosebit de importantă în sensul articolului 30 din BNatSchG și al articolului 23 din BayNatSchG, în special a turbăriilor, a mlaștinilor, a stufărișurilor, a populațiilor de rogoz mare, a pajiștilor umede bogate în ciperacee și papură, a pajiștilor cu «iarbă albastră», a izvoarelor, a turbăriilor împădurite, a terenurilor și a pădurilor mlăștinoase și a pădurilor aluviale, precum și a zonelor naturale sau seminaturale cu ape interioare curgătoare sau stătătoare, inclusiv a malurilor acestora și a vegetației riverane naturale sau seminaturale, precum și a zonelor de colmatare naturale sau seminaturale, a brațelor moarte și a zonelor inundate periodic; […]

6. ararea, fertilizarea sau împădurirea pajiștilor cu litieră, transformarea lor în pajiști cosite multianual sau în pășuni;

7. urmărirea, capturarea sau uciderea de animale sălbatice sau eliminarea locurilor de reproducere, a habitatelor sau a cuiburilor acestora;

8. defrișarea, tăierea sau îndepărtarea în orice alt mod, în mediile deschise și în afara pădurilor, a arborilor individuali, a tufișurilor, a gardurilor vii, a boschetelor sau a arbuștilor care caracterizează peisajul; […]

9. defrișarea totală sau parțială a pădurilor, efectuarea de împăduriri inițiale sau tăierea rasă în acest context a unei suprafețe de peste 0,5 hectare, transformarea pădurilor caducifoliate, mixte sau aluviale în păduri formate predominant din conifere sau implantarea de culturi specializate (de exemplu pepiniere);

10. distrugerea sau modificarea substanțială a vegetației riverane, a populațiilor de trestii sau a maselor de plante acvatice de pe malurile corpurilor de apă, pătrunderea în populațiile de trestii sau în masele de plante acvatice și utilizarea de mijloace chimice pentru îndepărtarea sau controlul populațiilor de trestii sau pentru curățarea șanțurilor; […]

11. depozitarea de deșeuri, moloz și alte obiecte, în măsura în care nu fac deja obiectul legislației privind deșeurile, în alte locuri decât cele autorizate, chiar dacă nu este vorba despre rambleuri, în sensul legislației privind construcțiile;

12. camparea sau parcarea de rulote (inclusiv remorci rabatabile) ori vehicule locuibile motorizate în afara locurilor autorizate sau permiterea unor astfel de practici;

13. asigurarea decolării sau a aterizării aeronavelor, în sensul Luftverkehrgesetz [(Legea privind navigația aeriană)], în afara aerodromurilor autorizate.

(2) Fără a aduce atingere altor reglementări, autorizația se acordă în cazul în care măsura prevăzută nu are niciunul dintre efectele enumerate la articolul 4 sau în cazul în care aceste efecte pot fi compensate prin intermediul unor dispoziții accesorii.

[…]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

18 La 10 aprilie 2013, districtul Rosenheim a adoptat Regulamentul Inntal Süd fără să fi efectuat în prealabil o evaluare ecologică, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42, sau, cel puțin, un studiu în scopul de a stabili dacă acest regulament putea avea efecte semnificative asupra mediului, în temeiul articolului 3 alineatul (4) din această directivă.

19 Acest regulament a plasat sub protecție o zonă de aproximativ 4 021 ha, respectiv cu aproximativ 650 ha mai puțin decât zona vizată de regulamentele anterioare adoptate în cursul anilor 1952 și 1977 și pe care regulamentul menționat le-a abrogat, integral sau parțial.

20 Bund Naturschutz, o asociație pentru protecția mediului care a participat la procedura de elaborare a Regulamentului Inntal Süd, a contestat acest regulament la Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Tribunalul Administrativ Superior din Bavaria, Germania), care i-a respins cererea ca inadmisibilă.

21 Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală, Germania) trebuie să se pronunțe cu privire la recursul declarat de Bund Naturschutz împotriva deciziei pronunțate în primă instanță.

22 Potrivit instanței de trimitere, recursul nu este admisibil decât dacă, în temeiul Directivei 2001/42, exista o obligație a districtului Rosenheim de a efectua, anterior adoptării Regulamentului Inntal Süd, o evaluare ecologică, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) litera (a) din această directivă, sau, cel puțin, un studiu în scopul de a stabili dacă regulamentul respectiv putea avea efecte semnificative asupra mediului, în temeiul articolului 3 alineatul (4) din directiva menționată. Într-o asemenea ipoteză, recursul ar trebui admis și pe fond.

23 În acest context, instanța de trimitere consideră că Regulamentul Inntal Süd constituie un plan sau un program, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2001/42.

24 Cu toate acestea, ea are îndoieli, în primul rând, cu privire la aspectul dacă acest regulament trebuie interpretat în sensul că definește un cadru în care punerea în aplicare a proiectelor va putea fi autorizată în viitor, în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (a) din această directivă. Ea arată că, deși regulamentul menționat prevede interdicții generale și obligații de autorizare pentru un număr mare de proiecte și de utilizări, el nu conține norme specifice privind autorizarea proiectelor enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92, ci urmărește în mod prioritar să le împiedice sau, cel puțin, să le adapteze având în vedere obiectivul protecției naturii. S-ar ridica astfel problema dacă, pentru ca un plan sau un program să intre în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42, este necesar ca acesta să prezinte o orientare către sau o legătură specifică cu aceste proiecte sau dacă este suficient ca un plan sau un program, în special ca urmare a întinderii domeniului său de aplicare, să acopere de asemenea, chiar și în mod fortuit, proiectele menționate, fără să se țină seama de acestea din urmă ca atare și fără ca autorizarea lor să fie reglementată în mod explicit.

25 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă „elaborarea” unui plan sau a unui program, în sensul articolului 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42, presupune o orientare dirijată către unul dintre sectoarele menționate în această dispoziție sau dacă este suficient ca planul sau programul vizat să aibă în mod concret efecte asupra unora dintre sectoarele respective, precum agricultura, silvicultura sau utilizarea terenului, chiar dacă el ar fi elaborat pentru un sector care nu intră în domeniul de aplicare al dispoziției menționate, precum protecția naturii și conservarea peisajului, ceea ce ar fi cazul în speță.

26 În sfârșit, în al treilea rând, în ipoteza în care ar trebui să se considere că districtul Rosenheim nu era obligat, în temeiul articolului 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42, să supună Regulamentul Inntal Süd unei evaluări ecologice, instanța de trimitere ridică problema dacă articolul 3 alineatul (4) din această directivă presupune de asemenea, pentru a fi aplicabil, existența unei legături concrete între, pe de o parte, plan sau program și, pe de altă parte, proiecte. În cazul unui răspuns afirmativ, ar fi necesar să se clarifice gradul de concretețe pe care trebuie să îl prezinte această legătură.

27 În aceste condiții, Bundesverwaltungsgericht (Curtea Administrativă Federală) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva [2001/42] trebuie interpretat în sensul că un cadru în care punerea în aplicare a proiectelor enumerate în anexele I și II la Directiva [2011/92] va putea fi autorizată în viitor este definit deja atunci când un regulament privind protejarea naturii și a peisajului prevede interdicții generale cu posibilitatea unor scutiri, precum și obligații de autorizare care nu au o legătură specifică cu proiectele menționate în anexele la Directiva [2011/92]?

2) Articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva [2001/42] trebuie interpretat în sensul că planurile și programele au fost elaborate pentru agricultură, silvicultură, utilizarea terenului etc. atunci când acestea urmăresc să definească un cadru de referință tocmai pentru unul sau mai multe dintre aceste sectoare? Sau, pentru a proteja natura și peisajul, este suficient să se prevadă interdicții generale și obligații de autorizare care trebuie examinate în cadrul procedurilor de aprobare privind un număr mare de proiecte și de utilizări și care pot avea efecte indirecte («prin repercutare») asupra unuia sau mai multora dintre aceste sectoare?

3) Articolul 3 alineatul (4) din Directiva [2001/42] trebuie interpretat în sensul că un cadru în care punerea în aplicare a proiectelor va putea fi autorizată în viitor este definit atunci când un regulament adoptat în scopul protejării naturii și a peisajului prevede interdicții generale și obligații de autorizare pentru un număr mare de proiecte și de măsuri efectuate în aria de protecție, descrise în mod abstract, dar la adoptarea acestuia nu sunt nici previzibile, nici preconizate proiecte concrete, neexistând, așadar, o legătură specifică cu proiecte concrete?”

28 Guvernul german a solicitat Curții, în temeiul articolului 16 al treilea paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, ca aceasta să se întrunească în Marea Cameră.

Cu privire la cererea de redeschidere a fazei orale a procedurii

29 În urma prezentării concluziilor domnului avocat general, prin înscrisul depus la grefa Curții la 13 octombrie 2021, Bund Naturschutz a solicitat să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii, în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții.

30 În susținerea cererii sale, Bund Naturschutz a arătat în esență că concluziile domnului avocat general menționează un element nou, și anume modificarea legislației germane ulterior ședinței de audiere a pledoariilor, element care ar fi relevant pentru răspunsul pe care Curtea trebuie să îl dea la cererea de decizie preliminară, în special în ceea ce privește aspectul dacă trebuie sau nu să se limiteze efectele în timp ale hotărârii care urmează a fi pronunțată. În această privință, Bund Naturschutz se referă în special la punctele 120, 122, 129, 130 și 132 din concluziile menționate.

31 În temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus în discuția părților ori a persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.

32 Totuși, în speță, Curtea consideră, după ascultarea avocatului general, că dispune, în urma procedurii scrise și a ședinței care s-a desfășurat în fața sa, de toate elementele necesare pentru a se pronunța și că faptele noi invocate de Bund Naturschutz nu sunt de natură să poată exercita o influență decisivă asupra deciziei pe care Curtea este chemată să o pronunțe. Ea arată, pe de altă parte, că prezenta cauză nu trebuie să fie soluționată pe baza unor argumente care nu au fost puse în discuția persoanelor interesate. În aceste condiții, nu este necesar să se dispună redeschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la întrebările preliminare

Observații introductive

33 Prin intermediul întrebărilor formulate, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă o măsură națională precum Regulamentul Inntal Süd, care urmărește să protejeze natura și peisajul și enunță în acest scop interdicții generale și obligații de autorizare, figurează printre planurile și programele prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42 pentru care trebuie efectuată o evaluare ecologică sau cel puțin printre cele prevăzute la articolul 3 alineatul (4) din această directivă, cu privire la care statele membre trebuie să determine dacă pot avea efecte semnificative asupra mediului.

34 Cu toate acestea, premisa pe care se întemeiază aceste întrebări preliminare, și anume că un asemenea regulament constituie un plan sau un program, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2001/42, este contestată atât de districtul Rosenheim, cât și de Landesanwaltschaft Bayern (Ministerul Public al landului Bavaria, Germania), intervenient în litigiul principal.

35 În această privință, articolul 2 litera (a) din Directiva 2001/42 definește „planurile și programele”, în sensul acestei directive, ca fiind acelea care îndeplinesc cele două condiții cumulative pe care le prevede, și anume, pe de o parte, să fi fost elaborate și/sau adoptate de o autoritate la nivel național, regional sau local sau elaborate de o autoritate în vederea adoptării, printr-o procedură legislativă, de către parlament sau guvern (prima condiție) și, pe de altă parte, să fie impuse prin acte cu putere de lege sau acte administrative (a doua condiție) [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iunie 2020, A și alții (Turbine eoliene la Aalter și la Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, punctul 33].

36 În speță, prima condiție este îndeplinită din moment ce, potrivit precizărilor instanței de trimitere, Regulamentul Inntal Süd a fost adoptat de districtul Rosenheim, care constituie o autoritate locală.

37 În ceea ce privește a doua condiție, din jurisprudența constantă a Curții reiese că trebuie considerate „impuse”, în sensul și în scopul aplicării Directivei 2001/42, planurile și programele a căror adoptare este reglementată de acte cu putere de lege sau de norme administrative naționale, care stabilesc autoritățile competente pentru a le adopta, precum și procedura de elaborare a acestora [Hotărârea din 22 martie 2012, Inter-Environnement Bruxelles și alții, C-567/10, EU:C:2012:159, punctul 31, Hotărârea din 7 iunie 2018, Thybaut și alții, C-160/17, EU:C:2018:401, punctul 43, precum și Hotărârea din 12 iunie 2019, Terre wallonne, C-321/18, EU:C:2019:484, punctul 34]. Astfel, având în vedere finalitatea acestei dispoziții, care constă în garantarea unui înalt nivel de protecție a mediului și pentru a menține efectul util al acesteia, un plan sau un program trebuie considerat „impus” atunci când există în dreptul național un temei juridic specific care autorizează autoritățile competente să procedeze la adoptarea lui, chiar dacă această adoptare nu are un caracter obligatoriu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iunie 2018, Inter-Environnement Bruxelles și alții, C-671/16, EU:C:2018:403, punctele 38-40).

38 Deși Ministerul Public al landului Bavaria contestă temeinicia acestei jurisprudențe, este necesar să se arate că aceasta a fost confirmată de Curte în Hotărârea din 25 iunie 2020, A și alții (Turbine eoliene la Aalter și la Nevele) (C-24/19, EU:C:2020:503, punctele 36-52), în urma unei examinări complete cu privire la termenii, în diferite versiuni lingvistice, ai articolului 2 litera (a) din Directiva 2001/42, contextul și geneza acestei dispoziții, obiectivele acestei directive și angajamentele internaționale ale Uniunii.

39 În speță, din dosarul de care dispune Curtea reiese că Regulamentul Inntal Süd a fost adoptat în temeiul articolului 20 alineatul (2) punctul 4 și al articolului 26 din BNatSchG coroborat cu articolul 12 alineatul (1) prima teză și cu articolul 51 alineatul (1) punctul 3 din BayNatSchG. Reiese că a doua condiție, care figurează la articolul 2 litera (a) a doua liniuță din Directiva 2001/42, este, așadar, de asemenea îndeplinită.

40 Districtul Rosenheim și Ministerul Public al landului Bavaria arată însă că, în orice caz, un regulament precum Regulamentul Inntal Süd nu constituie un „plan” sau un „program”, întrucât dispozițiile generale și abstracte care enunță cerințe generale pentru un număr nedeterminat de situații nu pot intra în domeniul de aplicare al Directivei 2001/42.

41 În această privință, trebuie amintit însă că caracterul general al actelor în cauză nu se opune ca aceste acte să fie calificate drept „planuri și programe”, în sensul articolului 2 litera (a) din această directivă. Astfel, deși din modul de redactare a acestei dispoziții reiese că noțiunea de „planuri și programe” poate include acte normative adoptate pe cale legislativă sau administrativă, această directivă nu conține în mod precis dispoziții specifice referitoare la politici sau la reglementări generale care ar impune o delimitare față de planuri și programe, în sensul directivei menționate. Împrejurarea că un act național prezintă un anumit nivel de abstractizare și urmărește un obiectiv de transformare a unei zone geografice constituie o ilustrare a dimensiunii sale planificatoare sau programatice și nu împiedică includerea sa în noțiunea de „planuri și programe” [Hotărârea din 25 iunie 2020, A și alții (Turbine eoliene la Aalter și la Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, punctul 61 și jurisprudența citată].

Cu privire la prima și la a doua întrebare

42 Prin intermediul primei și al celei de a doua întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42 trebuie interpretat în sensul că o măsură națională care urmărește să protejeze natura și peisajul și enunță în acest scop interdicții generale și obligații de autorizare intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

43 Cu titlu introductiv, trebuie amintit, pe de o parte, că, potrivit articolului 1 din Directiva 2001/42, obiectivul acesteia este să asigure un înalt nivel de protecție a mediului și să contribuie la integrarea considerațiilor privind mediul în elaborarea și adoptarea planurilor și a programelor în vederea promovării dezvoltării durabile, asigurând că, în conformitate cu această directivă, anumite planuri și programe care pot avea efecte semnificative asupra mediului fac obiectul unei evaluări ecologice.

44 Pe de altă parte, având în vedere finalitatea Directivei 2001/42, care constă în garantarea unui înalt nivel de protecție a mediului, dispozițiile care delimitează domeniul său de aplicare, în special cele care cuprind definițiile actelor avute în vedere de aceasta, trebuie interpretate în mod extensiv (Hotărârea din 12 iunie 2019, CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punctul 36 și jurisprudența citată).

45 Pe de altă parte, Curtea a statuat în repetate rânduri că noțiunea de „planuri și programe” include nu numai elaborarea, ci și modificarea acestora, urmărind astfel să garanteze că cerințele care pot avea efecte semnificative asupra mediului fac obiectul unei evaluări ecologice (Hotărârea din 12 iunie 2019, CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punctul 71 și jurisprudența citată).

46 În acest context, din articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/42 reiese că trebuie să se efectueze o evaluare ecologică pentru planurile și programele prevăzute la articolul 3 alineatele (2)-(4) din directiva respectivă care pot avea efecte semnificative asupra mediului.

47 În temeiul articolului 3 alineatul (2) litera (a) din directiva menționată, o asemenea evaluare ecologică trebuie efectuată în mod sistematic pentru toate planurile și programele care îndeplinesc două condiții cumulative, și anume să fie elaborate pentru sectoarele prevăzute de această dispoziție (prima condiție) și să definească cadrul în care punerea în aplicare a proiectelor enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92 va putea fi autorizată în viitor (a doua condiție).

Cu privire la prima condiție prevăzută la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42

48 Potrivit articolului 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42, pentru a intra sub incidența acestei dispoziții, planurile și programele trebuie să fie elaborate pentru agricultură, silvicultură, pescuit, energie, industrie, transport, gestionarea deșeurilor, gestionarea apei, telecomunicații, turism, planificare urbană și rurală sau utilizarea terenului.

49 În ceea ce privește cerința potrivit căreia planurile și programele trebuie să fie „elaborate pentru” sectoarele enumerate la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42, Curtea a statuat deja că această cerință este îndeplinită atunci când planul sau programul în cauză „privește” sau „vizează” unul dintre aceste sectoare [a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 octombrie 2016, D'Oultremont și alții, C-290/15, EU:C:2016:816, punctul 44, precum și Hotărârea din 25 iunie 2020, A și alții (Turbine eoliene la Aalter și la Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, punctul 66].

50 În această privință, trebuie să se arate, mai precis, că împrejurarea că articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42 se referă atât la „planificare”, cât și la „utilizarea terenului” indică în mod clar că sectorul „planificării urbane și rurale sau al utilizării terenului” nu se limitează la utilizarea terenului, înțeleasă în sens strict, și anume decuparea teritoriului în zone și definirea activităților permise în interiorul acestor zone, ci sectorul respectiv acoperă în mod necesar un domeniu mai larg (Hotărârea din 7 iunie 2018, Thybaut și alții, C-160/17, EU:C:2018:401, punctul 48, precum și Hotărârea din 7 iunie 2018, Inter-Environnement Bruxelles și alții, C-671/16, EU:C:2018:403, punctul 43).

51 În plus, faptul că obiectivul principal al unui plan sau al unui program este protecția mediului, inclusiv protecția peisajului, nu exclude posibilitatea ca acesta să „privească” sau să „vizeze” unul dintre sectoarele enumerate la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din directiva menționată și în special sectorul planificării sau al utilizării terenurilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2015, Dimos Kropias Attikis, C-473/14, EU:C:2015:582, punctele 20 și 46).

52 De altfel, însăși esența planurilor și a programelor elaborate în vederea protecției mediului, în special a măsurilor cu aplicabilitate generală care, precum Regulamentul Inntal Süd, urmăresc un asemenea obiectiv, este, ca regulă generală, tocmai reglementarea activităților umane care au efecte semnificative asupra mediului, și anume în special cele care intră în sectoarele enumerate la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42 (a se vedea cu titlu de exemplu Hotărârea din 17 iunie 2010, Terre wallonne și Inter-Environnement Wallonie, C-105/09 și C-110/09, EU:C:2010:355, precum și Hotărârea din 28 februarie 2012, Inter-Environnement Wallonie și Terre wallonne, C-41/11, EU:C:2012:103).

53 În speță, astfel cum a subliniat în esență domnul avocat general la punctele 65-67 din concluzii, Regulamentul Inntal Süd conține norme care privesc activități care intră, printre altele, în sectorul agriculturii [articolul 5 alineatul (1) punctul 6], al silviculturii [articolul 5 alineatul (1) punctele 8 și 9], al transporturilor [articolul 5 alineatul (1) punctele 3 și 13], al gestionării apei [articolul 5 alineatul (1) punctul 4], precum și al planificării urbane și rurale sau al utilizării terenului [articolul 5 alineatul (1) punctele 1 și 2].

54 Astfel, prima condiție stabilită la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42 pare îndeplinită, aspect a cărui verificare este însă de competența instanței de trimitere.

Cu privire la a doua condiție prevăzută la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42

55 Din articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42 rezultă că a doua condiție stabilită de această dispoziție este îndeplinită atunci când, pe de o parte, planurile sau programele în cauză definesc cadrul în care punerea în aplicare a proiectelor va putea fi autorizată în viitor și, pe de altă parte, aceste proiecte se numără printre cele enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92.

56 În ceea ce privește, în primul rând, aspectul dacă un regulament precum Regulamentul Inntal Süd vizează proiecte enumerate în anexele I sau II la Directiva 2011/92, trebuie arătat că nu se poate considera că noțiunea de proiect, astfel cum este definită la articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2011/92, acoperă anumite activități pe care acest regulament le supune autorizării, precum cele care constau în „parcarea vehiculelor utilizate pentru vânzare” [articolul 5 alineatul (1) punctul 2 litera d)] „urmărirea, capturarea sau uciderea de animale sălbatice” [articolul 5 alineatul (1) punctul 7] sau „asigurarea decolării sau a aterizării aeronavelor” [articolul 5 alineatul (1) punctul 13]. Astfel, din jurisprudența Curții reiese că această noțiune

corespunde unor lucrări sau unor intervenții care modifică realitatea fizică a sitului (Hotărârea din 9 septembrie 2020, Friends of the Irish Environment, C-254/19, EU:C:2020:680, punctul 32 și jurisprudența citată).

57 Cu toate acestea, pe lângă faptul că articolul 4 din Regulamentul Inntal Süd interzice, în aria de protecție a peisajului, „toate acțiunile care modifică natura sa sau care sunt contrare obiectivului de protecție urmărit”, articolul 5 alineatul (1) din acest regulament prevede că trebuie obținută o autorizație, printre altele, pentru construirea sau modificarea substanțială a drumurilor, a suprafețelor carosabile sau a spațiilor, în special a terenurilor de camping, a terenurilor de sport, a locurilor de joacă și a zonelor pentru scăldat sau a altor facilități similare [punctul 2 litera (c)], pentru modificarea corpurilor de apă, a malurilor sau a albiei acestora, a debitului de intrare sau de ieșire a apelor sau a nivelului piezometric, pentru crearea de noi corpuri de apă sau construirea de sisteme de drenaj (punctul 4), precum și pentru defrișarea totală sau parțială a pădurilor, efectuarea de împăduriri inițiale sau tăierea rasă în acest context a unei suprafețe de peste 0,5 hectare (punctul 9).

58 Or, asemenea activități sunt susceptibile să intre sub incidența proiectelor enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92, în special la punctul 7 literele (b) și (c) din anexa I, precum și la punctul 1 literele (c) și (d), la punctul 10 literele (e) și (f) și la punctul 12 litera (d) din anexa II.

59 În plus, activitățile care constau în construirea, modificarea sau schimbarea utilizării oricărui tip de construcție, prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul Inntal Süd, sunt susceptibile să intre sub incidența mai multor proiecte enumerate atât în anexa I, cât și în anexa II la Directiva 2011/92.

60 În ceea ce privește, în al doilea rând, aspectul dacă un regulament precum Regulamentul Inntal Süd definește cadrul în care punerea în aplicare a unor proiecte va putea fi autorizată în viitor, trebuie amintit că noțiunea de „planuri și programe” se referă la orice act care stabilește, prin definirea normelor și a procedurilor de control aplicabile sectorului vizat, un ansamblu semnificativ de criterii și de modalități pentru autorizarea și pentru punerea în aplicare a unuia sau mai multor proiecte care pot avea efecte semnificative asupra mediului [Hotărârea din 25 iunie 2020, A și alții (Turbine eoliene la Aalter și la Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, punctul 67, precum și jurisprudența citată].

61 O asemenea interpretare urmărește să asigure că cerințe care pot avea efecte semnificative asupra mediului fac obiectul unei evaluări ecologice [Hotărârea din 25 iunie 2020, A și alții (Turbine eoliene la Aalter și la Nevele), C-24/19, EU:C:2020:503, punctul 68, precum și jurisprudența citată].

62 Cerința prevăzută la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42, potrivit căreia planul sau programul vizat trebuie să definească cadrul în care punerea în aplicare a proiectelor enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92 va putea fi autorizată în viitor, trebuie, așadar, să fie considerată îndeplinită atunci când respectivul plan sau program stabilește un ansamblu semnificativ de criterii și de modalități pentru autorizarea și punerea în aplicare a unuia sau mai multor proiecte, în special în ceea ce privește localizarea, natura, mărimea și condițiile de funcționare ale unor asemenea proiecte sau alocarea resurselor legată de aceste proiecte.

63 În schimb, cerința menționată nu este îndeplinită în cazul unui plan sau al unui program care, deși vizează proiecte enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92, nu prevede asemenea criterii sau modalități.

64 În speță, reiese că articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul Inntal Süd se limitează să supună unei obligații de autorizare, în aria de protecție definită la articolul 1 din acesta, un anumit număr de activități și de proiecte, inclusiv proiecte de natura celor enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92.

65 Desigur, dispoziția respectivă definește, pentru unele dintre aceste proiecte, mărimea dincolo de care punerea în aplicare a acestora necesită o autorizație prealabilă. Cu toate acestea, chiar și în asemenea cazuri, dispoziția menționată nu prevede criterii sau modalități pentru autorizarea și punerea în aplicare a proiectelor respective.

66 În ceea ce privește articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul Inntal Süd, din însuși modul său de redactare reiese că acesta subordonează eliberarea unei autorizații, „fără a aduce atingere altor reglementări”, unei singure condiții de ordin general, și anume ca „măsura prevăzută [să] nu a[ibă] niciunul dintre efectele enumerate la articolul 4 sau […] aceste efecte [să fie] compensate prin intermediul unor dispoziții accesorii”.

67 Trebuie adăugat în această privință că este cert că, pe de o parte, interdicția prevăzută la articolul 4 din Regulamentul Inntal Süd privind „toate acțiunile care modifică natura [ariei de protecție a peisajului] sau care sunt contrare obiectivului de protecție urmărit [vizat la articolul 3 din acest regulament]” corespunde în esență cu ceea ce se prevede deja la articolul 26 alineatul (2) din BNatSchG.

68 Pe de altă parte, nu se contestă că articolul 3 din Regulamentul Inntal Süd enunță acest obiectiv de protecție în termeni generali fără a prevedea criterii sau modalități precise de a căror respectare ar fi condiționată autorizația de a pune în aplicare diferitele proiecte vizate la articolul 5 alineatul (1) din acest regulament.

69 În consecință, deși este adevărat că adoptarea Regulamentului Inntal Süd este susceptibilă să exercite o anumită influență asupra localizării proiectelor, făcând-o mai dificilă în interiorul ariei de protecție definite la articolul 1 și, în schimb, mai ușoară în afara acestei arii, inclusiv pe terenurile care erau incluse în aria de protecție definită înainte de adoptarea regulamentului menționat, rezultă că acest regulament nu stabilește un ansamblu semnificativ de criterii și de modalități pentru autorizarea și punerea în aplicare a unuia sau mai multor proiecte enumerate în anexele I și II la Directiva 2011/92, aspect a cărui verificare este însă de competența instanței de trimitere.

70 Ținând seama de ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima și la a doua întrebare că articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42 trebuie interpretat în sensul că o măsură națională care urmărește să protejeze natura și peisajul și enunță în acest scop interdicții generale și obligații de autorizare fără a prevedea norme suficient de detaliate în ceea ce privește conținutul, elaborarea și punerea în aplicare a unor proiecte menționate în anexele I și II la Directiva 2011/92 nu intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

Cu privire la a treia întrebare

71 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2001/42 trebuie interpretat în sensul că o măsură națională care urmărește să protejeze natura și peisajul și enunță în acest scop interdicții generale și obligații de autorizare intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

72 Potrivit dispoziției menționate, statele membre determină dacă planurile și programele, altele decât cele prevăzute la articolul 3 alineatul (2) din Directiva 2001/42, care definesc cadrul în care punerea în aplicare a proiectelor poate fi autorizată în viitor, pot avea efecte semnificative asupra mediului.

73 Obligația prevăzută la articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2001/42 depinde, așadar, de o condiție care corespunde celei de a doua condiții prevăzute la articolul 3 alineatul (2) litera (a) din această directivă, și anume că planul sau programul în cauză trebuie să definească cadrul în care punerea în aplicare a proiectelor va putea fi autorizată în viitor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iunie 2019, CFE, C-43/18, EU:C:2019:483, punctul 60).

74 Astfel, având în vedere considerațiile referitoare la această condiție care figurează la punctele 60-69 din prezenta hotărâre, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2001/42 trebuie interpretat în sensul că o măsură națională care urmărește să protejeze natura și peisajul și enunță în acest scop interdicții generale, precum și obligații de autorizare fără a prevedea norme suficient de detaliate în ceea ce privește conținutul, elaborarea și punerea în aplicare a proiectelor nu intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

Cu privire la cheltuielile de judecată

75 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

1) **Articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului trebuie interpretat în sensul că o măsură națională care urmărește să protejeze natura și peisajul și enunță în acest scop interdicții generale, precum și obligații de autorizare fără a prevedea norme suficient de detaliate în ceea ce privește conținutul, elaborarea și punerea în aplicare a proiectelor menționate în anexele I și II din Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului nu intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.**

2) **Articolul 3 alineatul (4) din Directiva 2001/42 trebuie interpretat în sensul că o măsură națională care urmărește să protejeze natura și peisajul și enunță în acest scop interdicții generale și obligații de autorizare fără a prevedea norme suficient de detaliate în ceea ce privește conținutul, elaborarea și punerea în aplicare a proiectelor nu intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.**

Semnături